ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2021/1923

od 4. studenoga 2021.

o mjeri pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći za potporu izgradnji kapaciteta Oružanih snaga Bosne i Hercegovine

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 41. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/509 ([1]) Europski instrument mirovne pomoći („Instrument”) uspostavljen je kako bi države članice financirale djelovanja Unije u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u cilju očuvanja mira, sprečavanja sukoba i jačanja međunarodne sigurnosti na temelju članka 21. stavka 2. točke (c) Ugovora. Posebno, u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (b) podtočkom i. Odluke (ZVSP) 2021/509 iz Instrumenta se mogu financirati djelovanja za jačanje kapaciteta trećih država te regionalnih i međunarodnih organizacija povezanih s vojnim i obrambenim pitanjima.

(2) Bosna i Hercegovina i dalje je jedna od najzagađenijih zemalja u svijetu kad je riječ o minsko-eksplozivnim sredstvima, što je prvenstveno posljedica sukoba od 1992. do 1995. Prisutnost minsko-eksplozivnih sredstava i neeksplodiranih ubojnih sredstava i dalje predstavlja velik problem za sigurnost te zemlje, izravna je prijetnja stanovništvu te ozbiljno otežava obnovu i gospodarski oporavak nakon sukoba. Takva sredstva ujedno su prijetnja osoblju raspoređenom u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) i drugom osoblju EU-a.

(3) U Daytonskim mirovnim sporazumima, u Prilogu 1-A o vojnim aspektima mirovnog sporazuma i u uputama zapovjednika EUFOR-a strankama, u izmjeni 25. poglavlju 5., predviđa se obveza za tijela Bosne i Hercegovine u pogledu razminiranja. U Zakonu o obrani Bosne i Hercegovine protuminsko djelovanje navodi se kao jedna od pet glavnih zadaća Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (OS BiH). OS BiH najveća je organizacija za razminiranje u Bosni i Hercegovini; standardni operativni postupci OS BiH usmjereni su na uklanjanje minsko-eksplozivnih sredstava i neeksplodiranih ubojnih sredstava i programe osposobljavanja za podizanje svijesti o rizicima minsko-eksplozivnih sredstava i neeksplodiranih ubojnih sredstava. Oni su usklađeni i sa standardima Bosne i Hercegovine za uklanjanje minsko-eksplozivnih i neeksplodiranih ubojnih sredstava i s relevantnim međunarodnim standardima, što uključuje Međunarodne standarde protuminskog djelovanja.

(4) Prema Zaključcima Političkog i sigurnosnog odbora od 1. srpnja 2021. o strateškim smjernicama za Europski instrument mirovne pomoći za razdoblje od srpnja do prosinca 2021. ključni prioritet ostaje mjera pomoći za potporu OS BiH. Svrha mjere pomoći jest unaprijediti kapacitete OS BiH s ciljem njihove upotrebe u kontekstu sudjelovanja Bosne i Hercegovine u vojnim misijama ZSOP-a, ne dovodeći u pitanje druge potpore razminiranju koje financira Europska unija ni humanitarno razminiranje općenito.

(5) U svojem redovitom šestomjesečnom izvješću o operaciji Althea Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) dosljedno je isticao potrebu za pružanjem pomoći Deminerskoj bojni OS BiH.

([1]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528 (SL L 102, 24.3.2021., str. 14.).

(6) Pri predstavljanju 36. šestomjesečnog izvješća o operaciji EUFOR Althea 9. rujna 2021. Politički i sigurnosni odbor (PSO) napomenuo je da i dalje postoji hitna potreba za pronalaženjem rješenja za unaprjeđenje operativne sposobnosti Deminerske bojne OS BiH. U tu je svrhu PSO pozvao Visokog predstavnika da radi razmatranja predstavi prijedloge, uključujući prijedloge u okviru Instrumenta.

(7) Vijeće je 18. listopada 2021. usvojilo Zaključke o Bosni i Hercegovini/operaciji EUFOR Althea u kojima se tijela Bosne i Hercegovine potiču da, uz potporu međunarodne zajednice, pojačaju svoje napore usmjerene na daljnje zbrinjavanje viška streljiva, oružja i eksploziva te na humanitarno razminiranje.

(8) U dopisu od 8. siječnja 2020. upućenom zapovjedniku EUFOR-a ministar obrane Bosne i Hercegovine zatražio je hitnu potporu za OS BiH u obliku ključne opreme za razminiranje ističući da je postojeća oprema izuzetno zastarjela i da nije moguće ispuniti postavljeni cilj potpunog razminiranja zemlje do 2027.

(9) U dopisu od 7. listopada 2021. upućenom Visokom predstavniku Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine ponovno je od Unije zatražilo da podupre OS BiH u nabavi ključne opreme za razminiranje kako bi se poboljšala učinkovitost aktivnosti razminiranja koje provodi OS BiH.

(10) Mjera pomoći provodit će se uz uvažavanje načela i zahtjeva utvrđenih u Odluci (ZVSP) 2021/509, osobito usklađenosti sa Zajedničkim stajalištem Vijeća 2008/944/ZVSP ([2]), te u skladu s Pravilima za izvršavanje prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta.

(11) Vijeće ponovno potvrđuje svoju odlučnost u zaštiti, promicanju i ostvarivanju ljudskih prava, temeljnih sloboda i demokratskih načela, jačanju vladavine prava i dobrog upravljanja u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda, Općom deklaracijom o ljudskim pravima i međunarodnim pravom, posebno međunarodnim pravom u području ljudskih prava i međunarodnim humanitarnim pravom,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Uspostava, ciljevi, područje primjene i trajanje

1. Uspostavlja se mjera pomoći u korist Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine („korisnik”) koja će se financirati u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći.

2. Cilj je mjere poboljšati i unaprijediti sposobnosti Deminerske bojne OS BiH osiguravanjem odgovarajuće opreme. Time će se doprinijeti tome da se Bosni i Hercegovini omogući da bolje zaštiti svoje civilno stanovništvo i poveća doprinos OS BiH vojnim operacijama i misijama ZSOP-a te će se istodobno ojačati euroatlanstka suradnja i suradnja s Ujedinjenim narodima poboljšanjem i unapređenjem sposobnosti Deminerske bojne OS BiH.

3. Kako bi se postigao cilj iz stavka 2., mjerom pomoći financiraju se sljedeće vrste opreme:

(a) mobilnost: 34 transportna vozila (4×4);

(b) potpora: 34 medicinska vozila (4×4);

(c) tehnologija: 150 detektora metala.

4. Mjera pomoći traje 30 mjeseci od donošenja ove Odluke.

([2]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

Članak 2.

Financijski aranžmani

1. Referentni financijski iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mjerom pomoći iznosi 10 000 000 EUR.

2. Svim se rashodima upravlja u skladu s pravilima o izvršavanju prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta.

3. Rashodi u okviru mjere pomoći prihvatljivi su za financiranje 48 mjeseci od donošenja ove Odluke.

Članak 3.

Aranžmani s korisnikom

1. Visoki predstavnik sklapa potrebne aranžmane s korisnikom kako bi se osiguralo da korisnik poštuje zahtjeve i uvjete utvrđene ovom Odlukom, što je uvjet za pružanje potpore u okviru mjere pomoći.

2. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe prema kojima je korisnik obvezan osigurati:

(a) da Deminerska bojna OS BiH poštuje relevantno međunarodno pravo, osobito međunarodno pravo u području ljudskih prava i međunarodno humanitarno pravo;

(b) pravilnu i učinkovitu upotrebu imovine dodijeljene u okviru mjere pomoći u svrhe za koje je dodijeljena;

(c) odgovarajuće održavanje sve imovine dodijeljene u okviru mjere pomoći kako bi se osigurala njezina upotrebljivost i operativna dostupnost tijekom njezina vijeka trajanja;

(d) da se imovina dodijeljena u okviru mjere pomoći neće izgubiti ili bez suglasnosti Odbora za Instrument osnovanog Odlukom (ZVSP) 2021/509 prenijeti na osobe ili subjekte koji nisu utvrđeni u aranžmanima na kraju njezina vijeka trajanja.

3. Aranžmani iz stavka 1. uključuju odredbe o suspenziji i ukidanju potpore u okviru mjere pomoći u slučaju da se utvrdi da je korisnik prekršio obveze predviđene u stavku 2.

Članak 4.

Provedba

Visoki predstavnik odgovoran je za osiguravanje provedbe ove Odluke u skladu s Odlukom (ZVSP) 2021/509 i pravilima o izvršavanju prihoda i rashoda koji se financiraju u okviru Instrumenta te u skladu s integriranim metodološkim okvirom za procjenu i utvrđivanje potrebnih mjera i kontrola za mjere pomoći u okviru Instrumenta.

Članak 5.

Praćenje, kontrola i evaluacija

1. Visoki predstavnik osigurava praćenje korisnikova poštovanja obveza predviđenih u članku 3. Tim se praćenjem pruža uvid u kontekst i rizike od kršenja obveza predviđenih u članku 3. te se doprinosi sprečavanju takvih kršenja, što uključuje povrede međunarodnog prava u području ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava od strane jedinica OS BiH koje primaju potporu u okviru mjere pomoći.

2. Kontrola opreme nakon otpreme organizirana je kako slijedi:

i. provjera isporuke pri čemu potvrde o isporuci mjere pomoći u okviru Instrumenta moraju potpisati snage krajnjeg korisnika prilikom prijenosa vlasništva;

ii. kontrola na licu mjesta pri čemu korisnik mora omogućiti Visokom predstavniku da se na zahtjev Visokog predstavnika provede kontrola na licu mjesta.

3. Visoki predstavnik provodi prvu procjenu mjere pomoći 18 mjeseci nakon isporuke opreme. Prema potrebi, to može uključivati provjeru isporučene opreme na licu mjesta. Završna evaluacija provodi se nakon završetka mjere pomoći. Uključuje opsežniju aktivnost utvrđivanja stečenih iskustava.

Članak 6.

Izvješćivanje

Tijekom razdoblja provedbe Visoki predstavnik podnosi PSO-u šestomjesečna izvješća o provedbi mjere pomoći u skladu s člankom 63. Odluke (ZVSP) 2021/509. Administrator za mjere pomoći redovito obavješćuje Odbor za Instrument osnovan Odlukom (ZVSP) 2021/509 o izvršavanju prihoda i rashoda u skladu s člankom 38. te odluke.

Članak 7.

Suspenzija i ukidanje

PSO može odlučiti u cijelosti ili djelomično suspendirati provedbu mjere pomoći u skladu s člankom 64. Odluke (ZVSP) 2021/509.

PSO također može preporučiti Vijeću da ukine mjeru pomoći.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. studenoga 2021.

Za Vijeće
Predsjednik
G. DOVŽAN